

Európska charta práce s mládežou na lokální úrovni

Demokratická spoločnosť potrebuje aktívnu participáciu mladých ľudí a ich hlas. Aby však mladí ľudia mohli túto úlohu plniť, je potrebné im vyhradiť priestor, v ktorom si môžu vytvárať svoj vlastný program. **Priestor, kde spolu so svojimi rovesníkmi môžu objavovať, vyjadrovať a rozvíjať svoje záujmy a talenty ako aj plány do budúcnosti. Priestor, ktorý im poskytne podnety a podporu k ďalšiemu rozvoju vedomostí, zručností, postojov a hodnôt potrebných na to, aby mohli naplno rozvíjať svoj potenciál ako jednotlivci aj ako občania.** Takýto priestor predstavuje práca s mládežou a mladí ľudia¹ stoja a vždy musia stáť v centre jej záujmu.

Práca s mládežou tak predstavuje proces učenia nielen pre samotných mladých ľudí, ale aj pre spoločnosť ako takú. Ide o investíciu prospešnú pre obe strany a v spoločnosti, ktorá sa usiluje o inklúziu a sociálnu súdržnosť, zastáva práca s mládežou veľmi dôležitú úlohu. Základné ciele práce s mládežou boli stanovené v mno-

hých hlavných politických dokumentoch Európskej únie a Rady Európy². Táto Charta však nepredstavuje politický dokument, ale pretvára tieto dokumenty na konkrétne usmernenia, ktoré vyjadrujú, čo je potrebné na zabezpečenie a udržanie kvality v miestnej práci s mládežou.

Myšlienka vytvoriť Chartu bola prvýkrát predstavená v roku 2015 na 2. Európskej konferencii o práci s mládežou v Bruseli. V jej vyhlásení stálo: „Zhromaždenie žiada, aby sa zvýšilo povedomie o tom, že zodpovednosť za prácu s mládežou leží na miestnej úrovni a chce sa s miestnymi a regionálnymi samosprávami dohodnúť na Európskej charte lokálnej práce s mládežou.“ Motiváciou pre vznik Charty bolo vytvoriť spoločný základ pre prácu s mládežou.

Vyhlásenie viedlo k tomu, že 22 Národných agentúr Erasmus+ pre oblasť mládeže spolu s partnermi Inter-City Youth Network, POYWE network, Európskym fórom mládeže a partnerstvom EÚ a Rady Európy spustili Erasmus+ projekt strategickej spolupráce Europe Goes Local³. Táto Charta je jedným z jeho hlavných výstupov a je výsledkom celoeurópskeho konzultačného procesu,

do ktorého bolo zapojené široké spektrum zainteresovaných strán na všetkých úrovniach vrátane vlád, samospráv, mimovládnych organizácií, mládežníckych organizácií a rád mládeže, strešných organizácií a mnohých ďalších.

Tvorcom Charty a jej vlastníkom je tak európska komunita v oblasti práce s mládežou, pričom Charta sa týka všetkých tvorcov politik, pracovníkov s mládežou či mladých ľudí, ktorí sú zapojení do práce s mládežou a chcú ju zlepšovať.

Cieľom Charty je prispievať k ďalšiemu rozvoju lokálnej práce s mládežou. Deje sa to tak, že charta pomenúva, ktorými zásadami by sa práca s mládežou mala riadiť a ako by jej jednotlivé aspekty mali vyzeráť, aby týmto zásadám zodpovedali.

Charta tak vytvára spoločnú európsku platformu pre potrebný dialóg o práci s mládežou. Je to voľne dostupný metodologický nástroj, ktorý zainteresované strany môžu využiť ako kontrolný zoznam pri diskusiách o opatreniach, ktoré je potrebné prijať pre ďalší rozvoj práce s mládežou a tak zabezpečiť, že pritom nevynechajú žiaden jej aspekt či uhol pohľadu a že práca s mládežou bude poskytovaná čo najlepšie a najefektívnejšie. Chartu je preto potrebné vnímať ako jeden celok, pričom jej jednotlivé body nie sú zoradené podľa poradia priorit, ale sú usporiadané logicky.

Práca s mládežou sa však vyznačuje veľkou rozmanitosťou, a to nielen v tom, ako sa realizuje, ale tiež v tom, ako je organizovaná, riadená či financovaná. Hoci prevažná časť práce s mládežou začína a prebieha na miestnej úrovni, rôzni aktéri na rôznych úrovniach nesú rozdielnu zodpovednosť za problematiku, ktorá je v tejto Charte obsiahnutá. Nie je možné, aby títo aktéri jednotlivito splnili všetky požiadavky Charty, rovnako sa nikto z nich nemôže zbaviť zodpovednosti, ktorá im prináleží.

Na podporu diskusie o tom, ako Chartu aplikovať do praxe v rôznych miestnych podmienkach, bude k dispozícii súbor online interaktívnych nástrojov, ktorý k jednotlivým častiam a bodom Charty poskytne rôzne pohľady, vysvetlenia, referenčné dokumenty či príklady dobrej praxe.

1 Mladí ľudia však nie sú homogénnou skupinou. Majú rozličné zázemie, záujmy, nápady, môžu a nemusia byť organizovaní a preto z týchto aj ďalších dôvodov sú ich potreby rozdielne.

2 Medzi tieto dokumenty patrí:

- Závbery Rady o prínose kvalitnej práce s mládežou k rozvoju, pohode a sociálnemu začleneniu mladých ľudí (2013/C 168/03) Agenda 2020, Uznesenie CM/Res(2008)23 o politike Rady Európy v oblasti mládeže
- Odporúčanie Rady Európy o práci s mládežou (CM/Rec(2017)4)

- Zapájať mladých ľudí, spájať ich a posilňovať ich postavenie: nová stratégia EÚ pre mládež COM/2018/269 final

3 Projekt je financovaný v rámci programu Erasmus+ Aktivity nadnárodnej spolupráce

- ★ má byť založená na dobrovoľnej účasti – účasť mladých ľudí v práci s mládežou vychádza z ich vlastnej vôle a motivácie;
- ★ má byť založená na potrebách, záujmoch, nápadoch a skúsenostiach mladých ľudí tak, ako ich vnímajú oni sami, reagovať na ne a prinášať tak do ich života pridanú hodnotu a/alebo radosť;
- ★ má byť tvorená, organizovaná, plánovaná, pripravovaná, realizovaná a hodnotená spolu s mladými ľuďmi alebo priamo mladými ľuďmi;
- ★ má prispievať k osobnému a sociálnemu rozvoju mladých ľudí prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa;
- ★ má sa snažiť zvyšovať samostatnosť a nezávislosť mladých ľudí a ich prístup k právam;
- ★ má k mladým ľuďom pristupovať holisticky a vnímať ich ako schopných jedincov a hlavných strojcov svojho života a tiež ako prínos pre spoločnosť ako celok;
- ★ má podporovať kritické myslenie a kreativitu ako aj ľudské práva, demokratické hodnoty a aktívne občianstvo;
- ★ má byť aktívne inkluzívna a ponúkať rovnaké možnosti všetkým mladým ľuďom.

★ je vytvorená:

- v rámci vyššie uvedených hlavných zásad a v súlade s nimi;
- v spolupráci všetkých príslušných zainteresovaných strán vrátane mladých ľudí, s jasnými úlohami a mandátom a zapojením do všetkých fáz procesu;
- na základe relevantných a aktuálnych poznatkov o potrebách mladých ľudí, ich právach a záujmoch ako aj na základe najnovších výskumov a rôznych foriem a metód práce s mládežou, ktoré možno využiť na dosiahnutie jej zámerov a cieľov;

★ je založená na jasných a merateľných kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľoch, ktoré vyjadrujú, čo by sa malo dosiahnuť v oblasti participácie, vplyvu a učenia mladých ľudí;

★ prideluje zdroje, ktoré sú primerané vo vzťahu k cieľom;

★ obsahuje jasné a politicky schválené miestne zámery a ciele, pričom rešpektuje nezávislosť miestnych mimovládnych organizácií;

★ má jasné prepojenie a nadväznosť na ostatné politiky v oblasti mládeže na všetkých úrovniach od miestnej po európsku.

- ★ byť nastavovaná v dialógu medzi všetkými príslušnými zainteresovanými stranami;
- ★ pretvárať zámery a ciele do ucelených stratégií a plánov;
- ★ stanovovať a vytvárať podmienky a pracovné postupy potrebné na vykonávanie kvalitnej práce s mládežou;
- ★ priebežne si vymieňať informácie o plánoch a aktivitách s ďalšími miestnymi, národnými a európskymi aktérmi v oblasti mládeže a aktívne sa zapájať do medzisektorovej a vnútrosektorovej spolupráce;
- ★ poskytovať mladým ľuďom poradenstvo a prístup k širokému spektru informácií o ich právach ako aj možnostiach zapojenia sa do rôznych miestnych, národných či medzinárodných aktivít;
- ★ podnecovať a podporovať mladých ľudí, aby:
  - dokázali prekonať všetky druhy prekážok a hraníc s cieľom socializovať sa, vymieňať si skúsenosti, organizovať sa, učiť sa od seba navzájom a konať;
  - boli aktívnymi občanmi a uplatňovali v spoločnosti svoj vplyv vrátane účasti na politickom rozhodovaní;
  - boli otvorení svetu a aktívne sa zapájali do regionálnych, národných, európskych a medzinárodných mobilít a spoluprác;
- ★ má spolu s mladými ľuďmi pomenovávať také vzdelávacie ciele, ktoré mladí ľudia vnímajú ako relevantné pre svoj osobný a sociálny rozvoj;
- ★ dokumentovať a zviditeľňovať výsledky neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa mladých ľudí, t. j. vedomosti, zručnosti, postoje a hodnoty, ktoré nadobudli vďaka práci s mládežou a podporovať validáciu získaných kompetencií;
- ★ poskytovať pracovníkom s mládežou relevantnú a miestnym potrebám prispôsobenú podporu, informácie, vzdelávanie a odbornú prípravu a podnecovať a podporovať neustály rozvoj ich kompetencií.

- ★ konať v rámci jasného etického rámca, ktorý je postavený na vyššie uvedených hlavných zásadách, Všeobecnej deklarácii ľudských práv, Deklarácii práv dieťaťa a Európskom dohovore o ľudských právach;
- ★ mať presvedčenie, že chcú podporovať mladých ľudí v ich osobnom a sociálnom rozvoji;
- ★ vytvárať vhodné a dôverné prostredie, ktoré mladých ľudí aktívne začleňuje, posilňuje ich postavenie, vedie ich k spoločenskému zapájaniu, je kreatívne a bezpečné, zábavné aj vážne, hravé a plánované.
- ★ vnímať potrebu a hľadať spôsoby ako:
  - zapájať mladých ľudí do všetkých fáz procesu práce s mládežou;
  - podporovať mladých ľudí, aby sa samoorganizovali;
- ★ mať kompetencie, t. j. vedomosti, zručnosti, postoje a hodnoty potrebné na vykonávanie práce s mládežou v súlade so zásadami a krokmi uvedenými v tejto Charte;
- ★ vnímať prácu s mládežou ako proces vzájomného učenia sa a vnímať potrebu neustáleho zvyšovania svojich kompetencií;
- ★ poznať a byť schopní pomenovať úlohu a poslanie pracovníkov s mládežou a nesmerovať svoju kapacitu k cieľom a aktivitám, ktoré nespádajú do rámca hlavných zásad;
- ★ neustále kriticky reflektovať svoje konanie ako aj to, či miestne ciele, metódy a spôsoby organizovania aktivít sú v súlade s hlavnými zásadami.

- ★ jasný a komplexný systém pre dokumentáciu a sledovanie výsledkov, podmienok a pracovných postupov vo vzťahu k merateľným indikátorom a cieľom;
- ★ pravidelné mapovanie aktuálnej miestnej reality a potrieb;
- ★ jasné postupy pre priebežnú analýzu a reflexiu výsledkov v súvislosti s podmienkami, pracovnými postupmi a aktivitami ako aj potrebami ďalšieho rozvoja;
- ★ jasné postupy pre priebežné oboznamovanie sa s novými národnými a medzinárodnými výskumami, trendmi a metódami v oblasti mládeže a práce s mládežou;
- ★ spoločné úsilie všetkých zainteresovaných strán spolupracovať na rozvoji kvality a zavádzaní inovácií;
- ★ neustály rozvoj kompetencií pracovníkov s mládežou, ktorý vychádza jasného kompetenčného rámca v kombinácii s analýzou miestnych výsledkov, potrieb a silných a slabých stránok.

PARTNERI NA NÁRODNEJ ÚROVNI

www.iz.or.at

www.site.erasmusplus-jeunesse.fr

www.leargas.ie

www.iuventa.sk

www.jint.be

www.jugendfuereuropa.de

www.jaunatne.gov.lv

www.movit.si

www.mobilnost.hr

www.inedivim.gr

www.aha.li

www.anpcdefp.ro

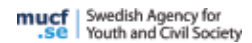
www.ufm.dk

www.tka.hu

www.jtba.lt

www.mucf.se

www.noored.ee

www.rannis.is

www.nji.nl

www.oph.fi

www.agenziagiovani.it

www.dzs.cz

www.movetia.ch

www.aktivungdom.eu

www.juventude.pt

PARTNERI NA MEDZINÁRODNEJ ÚROVNI

pjp-eu.coe.int

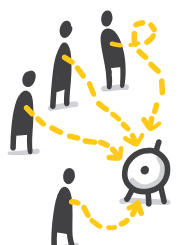
www.youthforum.org

intercityyouth.eu

poywe.org

“PRÁCA S MLÁDEŽOU
JE ZALOŽENÁ
NA HODNOTÁCH...
A PODPORUJE
PRÁVA MLADÝCH L'UDÍ”

